

Simon József

Az államháztartási számvitel alapjai és a közpénzügyi információs rendszer

COMPLEX KIADÓ, BUDAPEST, 2012

Az államháztartási törvény¹ a kontrollok célját az államháztartás pénzeszközeivel és a nemzeti vagyonnal történő szabályszerű, gazdaságos, hatékony és eredményes gazdálkodás biztosításában jelöli meg. A közpénzek ellenőrzését, de alapvetően magát a közpénzekkel történő gazdálkodást is igen nagymértékben segítheti, ha a teljesítmények méréséhez és a közpénzek nyomon követéséhez megfelelő számviteli rendszer áll rendelkezésre. Továbbá, a közpénzek limitált állapota és az a tény, hogy a magyar államháztartás még mindig nincs teljes körűen mérhető állapotban,² ugyancsak jelentős igényt jelent a teljes körű információs igényeket kielégítő számvitelre mint a mérés eszközeire és a közpénzügyi döntési mechanizmusokkal való összekapcsolására. Ebből a szempontból is hiánypótló *Simon József* Az államháztartási számvitel és közpénzügyi információs rendszer című szakkönyve, amely megpróbálja összefoglalni az államháztartás pénzügyi információs rendszerével kapcsolatos elméleti és gyakorlati ismereteket.

Az utóbbi években mind a nemzetközi szinten, mind Magyarországon a közpénzügyek elméletét és gyakorlatát új és jelentős kihívások érték. Az ennek való megfelelés fontos része a szabályok és intézmények átalakítása éppúgy, mint a szférával kapcsolatos szakmai ismeretek és korszerű megközelítések minél szélesebb körű elterjesztése. A költségvetési gazdálkodás sajátosságai, a szabályok és döntések felülről lefelé menő hierarchikus rendje és a terület hagyományosan jogias szemléletű kezelése, a szektor működésének jogszabálycentrikus bemutatása miatt kevés figyelmet kaptak a költségvetési gazdálkodás mezo- és mikroszintjével kapcsolatos kérdések.

A különféle szakpolitikai területek különféle üzemgazdasági sajátosságokat mutatnak, a költségvetést végrehajtó, gazdálkodó szervezetek belső viszonyai a piaci szektor hasonló szereplőitől meglehetősen eltérnek. Mindezek miatt a közpénzügyek új tankönyvsorozata a következők szerint építkezik. Az első kötetben

összefoglalásra kerültek a feltétlenül szükséges elméleti alapok, a közpénzügyekkel kapcsolatos alapvető és többé-kevésbé stabilnak tekinthető ismeretek, alapfogalmak, alapösszefüggések, az a szakmai nyelv, amelyet ez a szakma világszerte beszél. A második kötet az államháztartás gazdálkodásának jellemzésével foglalkozik, bemutatva a gazdálkodás alapvető szabályait, törvényszerűségeit, a költségvetési logika tartalmát, valamint ezek alapján a korszerű gazdálkodás elérhető és megvalósítható módszertani lehetőségeit. A jelen kötet pedig továbbviszi a sorozat alapgondolatát, amely szerint a pénzügyi információs rendszer jellemzőinek ismerete nélkül a közpénzügyi folyamatok elemzése nem lehetséges.

A jó tankönyv három tulajdonsággal rendelkezik. Egyfelől szintetizálja a téma nemzetközi és hazai tudományos eredményeit, beleértve a területre vonatkozó különféle szintű szabályok ismertetését is. E szintézis megvalósítását nehezítik a különböző oktatási szintek elvárásai, a tudományos kérdésekben fennálló viták, amelyek koordinálását vállalta a könyv szerzője. A jó tankönyv ugyanis segít eligazodni a tárgykör valóságában, empiriájában, a maga eszközeivel képes segíteni olvasóit további ismeretek szerzésében. Erre szolgálnak a fejezetvégi irodalomjegyzékek és a legfontosabbnak gondolt internetes oldalak ismertetése. Végül, de nem utolsósorban mindezeket úgy teszi a szerző, hogy az Olvasó jól eligazodjon a szakterületen, átlássa annak rendszerét.

A tankönyv alapvető célja ráirányítani a figyelmet a közpénzügyi információs rendszer működésének jelentőségére. Simon József e cél közérthető, de mégis szakmai bemutatása érdekében a rendszerelmélet módszertanát hívja segítségül. Az általános rendszerelmélet egy sajátos megközelítési módszer, amely bizonyos jelenségek interdiszciplináris eszközökkel történő jellemzését jelenti. A módszertan kidolgozója *Ludwig von Bertalanffy*³, akinek alapgondolata, hogy a rendszerek működésének

komplex megismerése a rendszerelméleti gondolkodás alapján lehetséges. Segítségével több szempontú megközelítés lehetséges, amelynek eredményeként a vizsgált jelenség általános leírása válik lehetővé. Továbbá a rendszer és környezetének kapcsolata is pontosítható. A rendszerelmélet által alkalmazott alapfogalmak használatával újszerű formában elemezhető a közgazdaságtan által rendszerként definiált egységek, közöttük a közszféra információs rendszere is. A szerző mindvégig e feszes keretben tárgyalja a jegyzet mondanivalóját.

A tankönyv három fő egységben áll.

Elsőként a közpénzügyi információs rendszer rendszerszemléletű bemutatására kerül sor. A második gondolati egység a pénzügyi információs rendszer által alkalmazott technikák jellemzése. A záró részben a szerző a téma hazai vonatkozásait elemzi.

A KÖZPÉNZÜGYI INFORMÁCIÓS RENDSZER

Attól függően, hogy a közszféra mely rétegeit vizsgáljuk, különböző típusú információs rendszerek különíthetők el. Ebből kiindulva a legtágabb megközelítési mód esetén beszélhetünk a közszféra információs rendszeréről. A közszféra információs rendszere magába foglalja mindazon elemeket, amelyek a működéséhez szükséges információkat biztosítják. Emellett beszélhetünk a kormányzati szektor információs rendszeréről, amely a közszféra információs rendszerének egyik alrendszerét jelenti. A kormányzati szektor információs rendszeréhez viszonyítva az államháztartás információs rendszere szűkebb kiterjedésű. Az államháztartás információs rendszerének működésében kiemelt szerepet játszanak a pénzügyi típusú információk. Ez alapján a szerző elkülöníti az államháztartás pénzügyi információs rendszerét, amely a vizsgálat szűkebb keretét szolgálja a továbbiakban. Az államháztartás gazdálkodási rendszerében bekövetkezett változá-

sok nem hagyják érintetlenül az információs rendszert. A környezet jellemzőinek módosulásai jelentősen befolyásolják az információs rendszer felépítését és működését. A történeti fejlődés folyamán azonban közös pontot jelent azon alapösszefüggés, amely szerint az államháztartás információs rendszerének feladata az érdekeltek számára szükséges információk előállítására. Az államháztartás gazdálkodása az időben előrehaladva egyre összetettebbé válik, ezáltal az információs rendszer bonyolultsága is növekszik. Mindez egyfajta fejlődési folyamatként értelmezhető, amelyet részletesen bemutat a szerző.

Ennek eredményeképpen az adminisztrációs, a költségvetési kontrollt szem előtt tartó politikai kultúrát felváltotta a teljesítményalapú gondolkodás. E logika számára nélkülözhetetlen a kiadási mellett a költség típusú információk megléte. További jelentős változás – a flow jellegű információk mellett – a stock kategóriák pontos ismerete. A flow típusú információk közül is kiemelt jelentőséget kapott a pénzmozgások nyomon követése. Ennek indoka a költségvetési folyamat hagyományos felfogása, amely szerint a közpénzek felhasználását kell bemutatni és a mögöttes stock kategóriák kevésbé fontosak. Az információs rendszerben és a környezetben korábbiakban bemutatott változások azonban kikényszerítették a stock információk teljesebb körű előállítását.

A szakkönyv érdekes felvetése, hogy az érdekeltek eltérő szempontból közelítenek az államháztartás pénzügyi információs rendszeréhez. Ebből következően az információs igények kielégítéséhez az információs rendszernek differenciált információkat kell szolgáltatnia. A problémát az jelenti, hogy egyszerre kell a szakmai és az egyéb szempontú igényeknek megfelelni. Korábban jellemzően a politikusok információs elvárásai determinálták a rendszer működését és az általa szolgáltatott információkat. Ebben azonban jelentős változás következett be, a tradicionális költségvetési politikát

felváltotta a modern típusú gondolkodás. Ennek legfontosabb újdonsága a transzparenciára való törekvés, amely viszont nem képzelhető el megbízható és széles körű pénzügyi információk nélkül. Mindez megjelenik például abban, hogy a bevétel és kiadás mellett a hozam és költség kategóriák ismerete is nélkülözhetlenné válik, illetve a teljesítményszemlélet is széles körben elfogadásra és elvárásra kerül. Ennek eredményeképpen az államháztartás adott egységének gazdálkodását az elért pénzügyi, jövedelmi, vagyoni helyzet alapján minősítik.

A pénzügyi információs rendszer akkor képes kielégíteni ezen igényeket, ha a költségvetésen keresztül bemutatja a források allokációját, illetve a költségvetési beszámolóból világosan és egyértelműen meghatározható, hogy adott feladatra mennyi közpénzt költöttek el és a kiadások fejében a szükséges mennyiségű és minőségű közjóságot állítottak-e elő. További fontos szemponttá válik a politikusok számára, hogy ne csak a közpénzek elköltésének folyamatára koncentráljanak, hanem a kiadások hasznosulására is. A beszámoló segítségével tehát elemezni kell azt a kérdést is, hogy adott egységnyi közpénz ténylegesen azt az eredményt hozta-e, amelyet a döntéshozók a forráselosztás során elvártak.

A jegyzet sajátos értelmezését adja az államháztartás pénzügyi információs rendszerének. A szerző álláspontja szerint, összhangban a nemzetközi szakirodalom ajánlásaival, a rendszer három részből épül fel: része a nyilván tartási és beszámolórendszer, a költségvetési számviteli rendszer és a statisztikai rendszer. Megállapítható, hogy a három fő terület között szoros kapcsolat figyelhető meg, amely kölcsönösen érvényesül. Mindhárom rendszer támaszkodik a többi elem által előállított információkra. Egyik rendszer sem nevezhető dominánsnak, nincs közöttük alá-fölrendeltség. Mindhárom rendszernek a gazdálkodás képezi a tárgyát, továbbá a gazdálkodás folya-

matainak nyomon követésére, a jellemzők rögzítésére és visszatükrözésére koncentrál. Azonban más-más aspektusból vizsgálódnak, így az egyes rendszerek működési mechanizmusa eltér egymástól. A pénzügyi információs rendszer működése, egyetértve a szerzővel, csak akkor lehet optimális, ha az egyes részek között összhang érvényesül.

A PÉNZÜGYI INFORMÁCIÓS RENDSZER TECHNIKÁI

Az információs igények előállíthatóságát alapjaiban meghatározza az alkalmazott nyilvántartási technika. E módszertan vizsgálata azonban nem függetleníthető az államháztartási gazdálkodás főbb történeti korszakaitól. Látható, hogy az időben előrehaladva az állam, a közszolgáltatások bővülésével párhuzamosan, egyre fontosabb gazdasági szereplővé vált. Az állam méretének, gazdaságban betöltött jelentőségének változása mögött pedig óriási léptékű funkcióváltás zajlott le, amelynek követése a pénzügyi információs rendszer számára jelentős kihívást jelentett.

A szerző alap gondolata szerint az egyes elszámolási technikák jellemzésén keresztül érthetők meg a pénzügyi információs rendszer rendszerjellemzői. Ebben a vonatkozásban a tradicionális pénzforgalmi, illetve az elhatárolásalapú szemlélet szembeállítása történik meg. A tradicionális pénzforgalmi szemlélet főként a tradicionális költségvetési logika esetén képes kielégíteni az érdekeltek információs igényét. Ugyanakkor ily módon a gazdálkodásnak csak egy vetületéről – a pénzügyi információk alapján – kapunk képet, a vagyoni, jövedelmi helyzet minősítésére nincs lehetőség e módszertan alkalmazása mellett.

E módszertan hátrányait érzékelve fejlesztették ki a kamerálisztikus számvitelt. A kamerálisztikus számvitel bizonyos mértékben az elhatárolásalapú szemlélet előzményeként is értékelhető.

A pénzforgalmi szemléletet bemutató fejezet egyértelműen bizonyítja a módszertan hiányosságait és aláhúzza az elhatárolásalapú szemlélet alkalmazásának szükségességét, amelynek létrejötte több tényezővel is magyarázható. A hajtóerők között a pénzforgalmi típusú elszámolási gyakorlatból származó problémák, illetve az államháztartás gazdálkodási rendszerének változásával összefüggő faktorok említhetők. Az elhatárolásalapú módszertan több szempontból képes kiküszöbölni a pénzforgalmi szemlélet hátrányait. Összességében az elhatárolásalapú technika előnyei tulajdonképpen a pénzforgalmi technika hátrányainak felelnek meg. Alkalmazásának indoka, hogy az adott területeken nem éri meg az elhatárolásalapú szemlélet használata ennek túlzottan magas költségei miatt. Az elhatárolásalapú szemlélet azonban nem egy szimpla módszertani ajánlás, nem merül ki jelentősége az ÁPIR keretein belül. Sokkal inkább nevezhető egy összetett módszertani gyűjteménynek, amelynek célja az államháztartás gazdálkodásának fejlesztése, hatékonyságának javítása. Mindezt az elhatárolásalapú szemlélet a pénzügyi információs rendszeren keresztül éri el azáltal, hogy szignifikáns hatást fejt ki az államháztartás információs rendszernek többi elemére.

A könyv hazánkban először mutatja be az elhatárolásalapú szemlélet kutatásának szakirodalmi eredményeit. Ezekből kiderül, hogy a szerzők többsége szerint az elhatárolásalapú szemlélet a közszféra pénzügyi menedzsment reformjának részét képezi. A szakirodalomban jellemző, hogy az elhatárolásalapú szemlélet elemzése a pénzforgalmi szemléletből indul ki. Az új szemlélet alkalmazásának legfőbb indoka, hogy a pénzforgalmi szemlélet nem képes adekvát választ adni a felmerült problémákra.

Ezen nyilvántartási módszerből adódóan olyan pótlólagos információk nyerhetők a pénzügyi információs rendszerből, amelyek teljes mértékben hiányoztak a pénzforgalmi

szemléletű nyilvántartásokból. Ezek közé tartozik többek között a követelések és kötelezettségek aktuális értéke. A nyilvántartásokban az értékesítések értékének szerepeltetésével figyelemmel lehet követni, hogy az adott időszakban esedékes bevételek közül melyek teljesültek, realizálódtak pénzügyi értelemben. Továbbá nemcsak a tipikus értékesítési tranzakciók, hanem a rendkívüli bevételek esetén is alkalmazható e módszer. Az elhatárolásalapú szemlélet minden a gazdálkodást érintő eseményt rögzít, és ezek hatását is bemutatja. E módszertan szerint az értékcsökkenés mint költségelem jelenik meg, és beépül egyes feladatok ellátásának összköltségébe. Az amortizáció tehát ebben az esetben már valós gazdasági tartalommal bír. Az eszközök használati költségének ismeretében a vagyongazdálkodás mozgástere kibővül.

Az elhatárolásalapú szemlélet a gazdálkodás minden területéről gyűjti az információkat és a gazdasági teljesítmény mérését tekinti elsődleges céljának, amely magába foglalja a pénzügyi, a jövedelmi és a vagyoni eredmény meghatározását. Az eredmény korrekt meghatározása érdekében az elhatárolásalapú szemlélet e három kategóriát nem elkülönítetten kezeli, a tranzakciók hatását a fenti három eredménykategóriára egyszerre mutatja ki.

A költség szempontú gazdálkodás térnyerése szükségesszerűvé teszi a jövedelemkimutatás összeállítását. A szerző részletesen érvel e kimutatás alkalmazása mellett.

Az elhatárolásalapú szemlélet jellemzői alapján a költség-haszon elemzés segítségével kijelenthető, hogy az e szemlélet lényegesen több információt képes előállítani. Legfőbb előnye, hogy egyszerre input- és output-szemléletű. Másképpen azonos mértékben koncentrálna a költségvetési kontrollra és a teljesítményre. A két nézőpont ugyanakkor kiegészíti egymást, ezek együttesen mutatják be az adott egység vagy tágabban az államháztartás gazdálkodásának helyzetét, adott időszakban elért eredményét. Alkalmazása a modern költségvetési

logika terjedésével indokolható. Az érdekeltek információigényét sokkal teljesebb mértékben képes kielégíteni, mint a pénzforgalmi szemlélet. Képes a likviditásra vonatkozó adatok előállítására és emellett a pénzforgalmi szemlélet hátrányainak kiküszöbölésére. Adaptációjának kulcskérdése ugyanakkor az államháztartás gazdálkodási rendszerének fejlettsége és fogadókészsége.

A szerző az elhatárolásalapú szemlélet terjedését nemzetközi összehasonlításban is vizsgálja. A nemzetközi kitekintés segítségével érzékeltethető, hogy az egyes országok pénzügyi információs rendszere mely elszámolási technikát milyen mértékben és módon alkalmazza. Mindezek mellett további horizontális és vertikális típusú összehasonlítások is bemutatásra kerülnek. Azzal is foglalkozik e fejezet, hogy az egyes országok esetén megállapított jellemzők mögött milyen magyarázó tényezők húzódnak meg.

HAZAI VONATKOZÁSOK

A pénzügyi információs rendszer jogszabályi háttérében jelentős változások történtek az utóbbi időszakban. Az alapvető probléma azonban továbbra sem oldódott meg, számos információ hiányzik, illetve pontatlanul kerül előállításra. A magyar pénzügyi információs rendszer legfőbb sajátossága a tradicionális pénzforgalmi szemlélet alkalmazása. Az államháztartás gazdálkodásában tapasztalható problémák nagy része összefüggésbe hozható e szemlélet alkalmazásával és általa a hiátusok többsége látszólag elfedhetővé válik. A tradicionális nézőpont folyamatosan azt sugallja, hogy a gazdálkodás folyamatai rendben zajlanak. A felszín alatt azonban az államháztartás gazdálkodásában feszültségek rejlenek.

A jegyzet bemutatja a pénzügyi információs rendszer három részében mutatkozó problémákat.

A nyilvántartási és beszámolórendszerben az elhatárolásalapú módszertant nem alkalmazzák. Ebből következően az elszámolások központi kérdése a pénzforgalommal járó tételek rögzítése a teljesülés időpontjában. A pénzforgalmi módszertan jelentős információs kockázatot jelent a gazdálkodás minden részterületére vonatkozóan. Tulajdonképpen nem tud érvényesülni a tulajdonosi, befektetői szemlélet, mert valójában a működés értékelését ezzel a módszerrel nem lehet elvégezni. A magyar államháztartás gazdálkodási gyakorlatában a nyilvántartási és beszámolórendszer öncélúvá vált, gyenge visszajelző szerepkört tölt be.

Az államháztartás szervezeteinek gazdálkodásuk során ismerniük kellene gazdálkodásuk milyenségét. Nemcsak a szervezet vezetőinek érdeke, hogy valós képet kapjanak, hanem azoké is, akik esetleg hitelt nyújtanak vagy azoké, akik társulnának közös fejlesztésre, beruházásra. Mindez azonban szinte lehetetlen a hiányzó információk miatt. A gazdálkodás fenntarthatósága szempontjából nagy gondot jelent a fel nem mért kötelezettségek kezelése is. A pénzforgalmi szemléletből fakadóan a hosszú lejáratú kötelezettségek naprakész nyomon követése is szinte lehetetlen. E kategórián belül említhető például a hitel- és a kötvénytartozás. Mindez pedig hosszú távon az államadósság növekedésének kockázatát emeli.

Az államháztartás szervezetei jelentős nagyságrendű vagyonnal rendelkeznek. Ugyanakkor a vagyon pontos értékére vonatkozóan csak becslések léteznek. Ennek egyik összetevője az értékcsökkenés elszámolási gyakorlata. A meghatározott leírási kulcsok és módszertan alapján az értékcsökkenés elszámolása kötelező. A szabályozás eredményeképpen elszámolt amortizációnak azonban nincs semmilyen következménye a gazdálkodásra. A szabályozás éppen a leglényegesebb következménnyel nem foglalkozik, vagyis milyen forrásból történjen az elhasználandó vagyon pótlása. E tény nem képes a nyilvántartási és beszámolórendszer

bemutatni. Az államháztartás szervezeteinek többsége tudatában van annak, hogy a vagyon pótlásra szorul, azonban az e célra felhasználható pénzeszközök jó esetben csak a tüztől tartásig elegendők, a szinten tartás már nehezen oldható meg.

A költségvetési számviteli rendszer szintén a pénzforgalmi szemléletet alkalmazza. Ennek indoka egyértelműen, hogy a politikai döntéshozók e módszertant támogatják annak egyszerűsége, illetve a kiadásokra való fókuszálás következtében. A politikai döntéshozók szempontjából a pénzforgalmi szemlélet alkalmazása a költségvetés tervezésében látszólag előnyösnek tűnik, hiszen a költségvetésből egyértelműen látható, hogy a közpénzekből mely intézmények és milyen mértékben részesülnek, és a tárgyév zárását követően a beszámolók visszatükrözik az adott források elköltését. A döntéshozók számára ezáltal úgy tűnhet, mintha a kívánt célok teljesültek volna. A pénzforgalmi szemléletű finanszírozási technika viszont nem teszi lehetővé a közpénzek hatékony elköltésének megítélését, és egyedül arra ad választ, hogy adott intézmény mekkora összeget költött el az adott év során. Tehát a feladatot ellátó intézmény tényleges teljesítménye nem mérhető. Az intézményalapú finanszírozási gyakorlat súlyos következménye, hogy a gazdálkodás számára elveszik a hozamok és ráfordítások összemérésének lehetősége.

A költségvetési számviteli rendszer alapja a szavazati egységek definiálása. A költségvetés szerkezetét vizsgálva megállapítható, hogy a szavazati egységek elemei nem azonosíthatók a költségvetésben. Alapvetően szükség lenne a szavazati egységek definiálására és a költségvetés ezek szerinti felépítésére. A szavazati egységek értelmezésével kapcsolatban számos probléma merül fel. Egyrészt a felsorolt fogalmaknak nem létezik egzakt definíciója, a különböző jogforrásokban eltérő tartalommal jelennek meg. A gyakorlat azt mutatja, hogy a „törvényi sorok” funkcionálnak szavazati egységként. Másrészt a törvényi sorok szavazati

egységként való definiálásakor egyértelmű elvárás, hogy a költségvetési számviteli rendszer alkalmazkodjon e felfogáshoz azáltal, hogy képes bemutatni törvényi soronként a költségvetésben megfogalmazott célok teljesülését vagy az attól való eltéréseket. A költségvetési számviteli rendszer két dimenzióban gyűjti az adatokat, intézményi, illetve szakfeladatonkénti bontásban. A törvényi sorok fogalma azonban egyik kategóriának sem feleltethető meg egyértelműen.

A beszámolókkal kapcsolatos egyéb probléma, hogy ezek jellemzően intézményi szemléletben készülnek, vagyis az adatok az intézmények szintjén kerülnek meghatározásra.

Emellett további gondot jelent, hogy a költségvetési számviteli rendszerben megjelennek az előirányzatok is. Ezáltal a számviteli nyilvántartások részletezettsége tovább bővül, és így nagyban megnehezíti a szavazati egységek értelmezését.

Ilyen gazdálkodási környezetben lehet a belső ellenőrzés általi minősítés kitűnő, noha a

gazdálkodás pazarló, ha a költségvetés, költségvetési évről készített beszámoló pénzforgalmi jellegű adatokra épül, a valós megbízható gazdálkodásról szóló összkép nem teljesülhet, a beszámoló előírt tagolása még a korlátozott információtartalom „kinyerését” is megakadályozza.

A pénzforgalmi szemlélet hátrányos jellemzői a statisztikai rendszerben is megnyilvánulnak. Ennek eredményeképpen szinte lehetetlenné válik az államháztartásra vagy ennek elemeire vonatkozóan pontos, átfogó és aggregált adatokat előállítani és bemutatni.

A hazai közpénzügyi információs rendszer megújítása szükségszerű. A pénzforgalmi szemlélet alkalmazása helyett mindenképpen indokolt elmozdulni az elhatárolásalapú szemlélet irányába. A szakkönyv ráirányítja a figyelmet e tényre és számos támpontot ad e folyamat megszervezéséhez. Szakmai lektorként ajánlom a szakmai közönség szíves figyelmébe.

Lentner Csaba

Levelezési e-cím: lentner.csaba@uni-nke.hu

JEGYZETEK

¹ 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról, VIII. fejezet: az államháztartás ellenőrzési rendszere

² Domokos László, az Állami Számvevőszék elnöke beszélt erről a Nemzeti Közszerződési Egyetem Magyar Zoltán Szakkollégiumában 2012. december 3-án. Az államháztartási gazdálkodás jogszabályi megfelelőségének vizsgálata mellett

az ÁSZ egyre nagyobb hangsúlyt fektet a teljesítménymérésre, a közpénzek hatékony felhasználását segítő.

³ Lásd például Bertalanfy L. von (1951): Az általános rendszerelmélet problémái. In: Kindler József – Kis István (szerk.): Rendszerelmélet. Válogatott tanulmányok. KJK, 25–38. oldal